

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/167/2024
Identifikačné číslo spisu: 8615204109
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8615204109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. Y.E., narodeného XX. E. XXXX, XXX XX V. T., Y. X, zastúpeného ŠIMČÁK, advokátska kancelária s. r. o., Košice - mestská časť Staré Mesto, Františkánska 5, IČO: 52 082 709, proti žalovanému Y. L., narodenému XX. L. XXXX, XXX XX V. T., Š. XX, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-3C/147/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. marca 2024 sp. zn. 16Co/19/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný m á proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom zo 6. júna 2023 č. k. SK-3C/147/2015-187 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal: I. uloženia povinnosti žalovanému na najbližšom valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné - Šarbov, konanom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, ústne vziať späť svoje tvrdenia na adresu žalobcu a ospravedlniť sa žalobcovi nasledovným textom: „Moje vyhlásenia, že za kalamitu spôsobenú abiotickým škodlivým činiteľom - vetrom nesie plnú zodpovednosť pán L. Y., lebo zle vyznačil a nechal vykonať ťažbový výchovný zásah, pričom tento oslabil stabilitu porastov takým spôsobom, že veterná smršť v roku 2014, ktorá porasty zasiahla, poškodila predmetné porasty, prezentované na valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné - Šarbov konanom dňa 30.5.2015, na adresu pána L. Y., neboli založené na pravdivých skutočnostiach. Za predmetné tvrdenia, ktorými som mohol ovplyvniť mienku účastníkov valného zhromaždenia sa týmto pánovi L. Y. ospravedlňujem.“; II. uloženia povinnosti žalovanému do 5 dní od právoplatnosti tohto rozsudku písomne sa ospravedlniť žalobcovi, a to tak, že doručí žalobcovi vlastnoručne podpísaný list v nasledovnom znení: „Dňa 30.5.2015 na valnom zhromaždení vlastníkom lesa Pozemkového spoločenstva, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné - Šarbov uviedol, že za kalamitu spôsobenú abiotickým škodlivým činiteľom - vetrom nesiete plnú zodpovednosť, lebo ste zle vyznačil a nechal vykonať ťažbový výchovný zásah, pričom tento oslabil stabilitu porastov takým spôsobom, že veterná smršť v

roku 2014, ktorá porasty zasiahla, poškodila predmetné porasty. Uvedené tvrdenia neboli založené na pravdivých skutočnostiach. Za predmetné tvrdenia, ktorými som mohol ovplyvniť mienku účastníkov valného zhromaždenia sa Vám týmto ospravedlňujem. Y. L. ” a III. uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3 000 eur a náhradu trov konania. Žalovanému súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania zistil, že v živnostenskom registri je zapísaný žalobca ako podnikateľ L. Y. - MOLIK, s miestom podnikania Y. X, XXX XX, K.: XX XXX XXX. Vymedzenie jeho predmetu podnikania mimo iného je aj činnosť OLH, poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve so vznikom oprávnenia 6. októbra 2008. Žalobca v Pozemkovom spoločenstve, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné - Šarbov na základe zmluvy ku dňu 30.mája 2015 vykonával funkciu odborného lesného hospodára. Žalovaný bol v čase konania valného zhromaždenia dňa 30.mája 2015 členom Pozemkového spoločenstva, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné -Šarbov, pričom bol do 30. mája 2015 aj členom výboru tohto pozemkového spoločenstva, kde mal na starosti odbornú činnosť spoločenstva. Dňa 30.mája 2015 sa konalo Valné zhromaždenie Pozemkového spoločenstva, spoločnosť vlastníkov lesa Skalné - Šarbov na ktorom vystúpil žalovaný - člen valného zhromaždenia pozemkového spoločenstva, ktorý v rámci diskusného vystúpenia komentoval správu žalobcu ako odborného lesného hospodára, pričom jeho kritika mala poukazovať na to, že za kalamitu spôsobenú abiotickým škodlivým činiteľom - vetrom nesie žalobca ako odborný lesný hospodár plnú zodpovednosť, lebo zle vyznačil a nechal vykonať ťažbový výchovný zásah, pričom tento oslabil stabilitu porastov takým spôsobom, že veterná smršť, ktorá porasty zasiahla, poškodila predmetné porasty. Uvedené tvrdenie žalovaného na valnom zhromaždení bolo medzi účastníkmi nesporné. Žalovaný sa podaním označeným ako „Žiadosť o predloženie dokladov k nahliadnutiu“ zo dňa 2.novembra 2015 adresovanej Pozemkovému spoločenstvu Skalné vyjadril, že: „Aj napriek tomu, že som odstúpil z výboru a spoločenstva Skalné Šarbov (aby som mal pokoj), Váš OLH L. Y., ktorý je platený aj z môjho nemalého podielu, podal na mňa žalobu o vyplatenie sumy 3000 €, len preto, že som povedal svoj názor, na ktorý mám ako vlastník nárok.“ Z vyjadrenia Pozemkového spoločenstva Skalné-Šarbov zo dňa 8.júla 2016 vyplýva, že Pozemkové spoločenstvo Šarbov „sa k predmetu veci „na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy“ distancuje v plnom rozsahu. Podľa názoru výboru spoločnosti sa jedná o osobný spor pána L. a pána Y.“

1.2. Súd prvej inštancie právne posúdiac vec podľa § 11, § 13 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 9 ods. 1, § 16 ods. 1, § 21 ods. 1, 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon o pozemkových spoločenstvách“) sa v prvom rade zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní a na základe výsledkov dokazovania konštatoval jej nedostatok. V tomto smere mal za rozhodujúce, či žalovaný komentoval správu žalovaného z pozície člena výboru alebo či ide o jeho súkromný názor. V priebehu konania žalovaný opakovane zdôrazňoval, že v tom čase vykonával funkciu člena výboru pozemkového spoločenstva, povereného odbornou starostlivosťou o lesy a zo samotného výkonu tejto funkcie mu v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách vyplývalo oprávnenie konať vo všetkých záležitostiach spoločenstva s výnimkou záležitostí zverených iným orgánom spoločenstva, čo nakoniec bolo konštatované aj na valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva, konanom dňa 28. mája 2016. Zo zákona je tento orgán najvyšším orgánom spoločenstva. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovanému oprávnenie hodnotiť činnosť odborného lesného hospodára vyplývala aj zo samotného členstva v pozemkovom spoločenstve. Súd prvej inštancie zdôraznil, že z miestneho, časového a vecného hľadiska na zhromaždení pozemkového spoločenstva, konaného dňa 30. mája 2015 boli riešené otázky, spadajúce do kompetenčnej právomoci zhromaždenia, a teda aj akékoľvek výroky bezprostredne vecne, miestne a časovo súvisiace s činnosťou zhromaždenia, je podľa judikovaného právneho názoru potrebné považovať za činnosť tejto právnickej osoby, a to aj v prípade, ak by išlo o konanie čo i len radového člena spoločenstva, nehovoriac už o konaní člena jeho výkonného a štatutárneho orgánu, ktorým žalovaný nesporne bol, a ktorý z titulu výkonu svojej funkcie (člen výboru) vykonával pre spoločenstvo činnosť mandátára, zodpovedného za hospodárenie spoločenstva v lesoch. Uzavrel, že ak bol neoprávnený zásah do osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, keď je určujúcim faktorom

existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takejto osoby, potom občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú v týchto prípadoch samotnú právnickú osobu v zmysle analógie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 tohto zákona.

1.3. Ďalej súd prvej inštancie dal do pozornosti, že znenie ospravedlnenia v žalobcom požadovanom znení ani nie je spôsobilé priniesť primerané zadost'učinenie, pretože len opakuje výrok, ktorý žalobca považuje za zasahujúci do svojho práva na ochranu osobnosti, neuvádza však veci na pravú mieru.

1.4. Záverom súd prvej inštancie zdôraznil, že za prečistky a prebierky lesa bol z titulu výkonu svojej funkcie zodpovedný žalobca v zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o lesoch, pričom ku kalamite v lesných porastoch spravovaných spoločnosťou nepochybne došlo tak, ako to vyplýva zo skutkového stavu, ktorý v konaní nebol spochybňovaný. Podľa názoru súdu tak nie sú splnené ani zákonné predpoklady na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka, keďže výroky žalovaného sa týkali konania žalobcu v rámci výkonu jeho funkcie odborného lesného hospodára, a nesmerovali proti jeho súkromiu a osobe a nijakým spôsobom nezasahovali do jeho osobného či súkromného života. Vystúpenie žalovaného bolo vecné, žiadnym spôsobom nevybočovalo z medzí slušnosti, nemohlo zasiahnuť do osobného či súkromného života žalobcu a navyše žalobca mal možnosť bezprostredne reagovať na vystúpenie žalovaného na tom istom zhromaždení.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2 Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. marca 2024 sp. zn. 16Co/19/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Odvolací súd zdôraznil, že v danom prípade je nepochybné, že žalovaný je členom pozemkového spolčenstva a v čase konania valného zhromaždenia, kedy malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu, bol aj členom výboru pozemkového spolčenstva, ktorý mal v náplni svojej činnosti odbornú lesnú činnosť a kontrolu prác a činností. Žalovaný vystúpil pred členmi pozemkového spolčenstva v rámci diskusie k bodu programu, kde žalobca ako odborný lesný hospodár informoval o výkonoch v pestovnej a ťažbovej činnosti na lesných pozemkoch. Predniesol kritiku vo vzťahu k žalobcovi k výkonu jeho činnosti ako odborného lesného hospodára. Odvolací súd sa potom stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sú naplnené predpoklady miestneho vecného a časového hľadiska pre zodpovednosť právnickej osoby podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pre posúdenie, či v tomto prípade ide o exces, teda vybočenie z rámca poverením vymedzenej činnosti, je podstatná otázka, či konanie žalovaného malo vzťah k tejto činnosti. Jednoznačne možno konštatovať, že v danom prípade sa žalovaný v rámci diskusie vyjadril kriticky k činnosti odborného lesného hospodára, ktorý vykonáva činnosť na základe zmluvy pre pozemkové spolčenstvo, a táto činnosť má súvis s predmetom a činnosťou právnickej osoby - Pozemkového spolčenstva Skalné. Kritika žalovaného voči žalobcovi súvisela s následkom kalamity, veternej smršte v máji 2014, kde skutočne došlo k škode. V rámci zhromaždenia, najvyššieho orgánu spolčenstva, do ktorého pôsobnosti okrem iného patrí aj rozhodovanie o hospodárení spolčenstva, spôsobe užívania spoločnej nehnuteľnosti a spoločne obhospodarovaných nehnuteľností a nakladaní s majetkom spolčenstva, je dôvodná takáto diskusia, prípadne analýza vzniku škody a prijatie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku škôd, a takáto kritika nie je vybočením z rámca poverením vymedzenej činnosti tzv. excesom. Z tohto dôvodu mal za správny záver súdu prvej inštancie, o tom, že občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú v týchto prípadoch samotnú právnickú osobu, teda pozemkové spolčenstvo. Vyjadrenie samotného pozemkového spolčenstva zo dňa 8. júla 2016, že sa jedná o osobný spor žalobcu a žalovaného, pozemkové spolčenstvo nemôže zbaviť zodpovednosti.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil v plnom rozsahu aj so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že nie sú splnené zákonné predpoklady na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka, nakoľko výroky žalovaného sa týkali konania žalobcu v rámci výkonu jeho funkcie odborného lesného hospodára a nesmerovali proti jeho súkromiu a osobe a nijakým spôsobom nezasahovali do jeho osobného či

súkromného života. Žalobcovi nič nebránilo na zhromaždení v rámci diskusie oponovať žalovanému a vyvrátiť žalovaným uvádzané tvrdenia. Námetka žalobcu, že sa nevedel relevantne na mieste zhromaždenia brániť proti výrokom žalovaného, pretože išlo o udalosť spred niekoľkých rokov, ktorá sa s odstupom času ťažko vysvetľuje a preukazuje, je podľa odvolacieho súdu neopodstatnená. Zhromaždenie spoločenstva sa konalo dňa 30. mája 2015, kalamiť spôsobená veternou smršťou bola v máji 2014, výsledky kontroly štátneho dozoru, na ktoré žalobca v konaní poukazuje, sú zo dňa 4. júna 2013, teda nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcu, že v rámci diskusie na zhromaždení sa nevedel brániť a relevantne oponovať kritike žalovaného.

2.2. O nároku strán na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP podľa procesného výsledku sporu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na ust. § 420 písm. f) CSP a § 421 písm. a) CSP. Navrhoval, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a žalobcovi priznal náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený, keď nie je zrejmé, na základe akých tvrdení, a akých dôkazov k uvedenému záveru súd dospel a aké úvahy ho k tomu viedli. Taktiež z neho nie je jednoznačne identifikovateľné, v akom postavení mal žalovaný na valnom zhromaždení dňa 30. mája 2015 podľa odvolacieho súdu vystupovať. Podľa názoru žalobcu sa odvolací súd ako aj súd prvej inštancie nedostatočne zaoberali postavením žalovaného na danom valnom zhromaždení, osobitne sa odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku takmer vôbec nevyjadril k dvom podstatným dôkazom, ktoré boli predložené v konaní, a ktoré svedčili o tom, že žalovaný v čase konania valného zhromaždenia predmetné vyhlásenia robil ako súkromná osoba, nie ako člen výboru Pozemkového spoločenstva. Prvým je podanie samotného Žalovaného označené ako „Žiadosť o predloženie dokladov k nahliadnutiu“ zo dňa 02. novembra 2015, ktoré bolo adresované Pozemkovému spoločenstvu a druhým je vyjadrenie Pozemkového spoločenstva zo dňa 08. júla 2016. Žalovaný v označenom podaní sám uviedol, že spor vznikol preto, že povedal svoj názor, na ktorý má ako vlastník nárok a pozemkové spoločenstvo taktiež jasne vyjadrilo, že podľa názoru výboru Pozemkového spoločenstva sa jedná o osobný spor žalovaného a žalobcu. V celom konaní nebol zo strany žalovaného predložený dôkaz, ktorý by preukazoval, že by sa na valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva konanom dňa 30. mája 2015 vyjadroval ako člen výboru tohto Pozemkového spoločenstva, pričom nižšie súdy sa s rozporuplnými tvrdeniami žalovaného, ktorý na jednej strane vo svojom podaní zo dňa 02. novembra 2015 tvrdí, že konal ako vlastník a následne tvrdí, že na valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva vystupoval ako člen výboru tohto spoločenstva, vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali. Navyiac, výbor pozemkového spoločenstva sa vyslovene dištancoval od konania žalovaného, a teda, ak by v danom prípade aj išlo o konanie žalovaného z titulu pozície člena výboru, zjavne by išlo o vybočenie (exces) z rámca poverenej činnosti. Škody, z ktorých zodpovednosti žalovaný žalobcu verejne obvinil, nikdy neboli predmetom kvalifikovaného ani iného riešenia pozemkovým spoločenstvom, nikdy nebol daný podnet na kontrolu príslušnému orgánu štátnej správy a ani neboli voči žalobcovi uplatnené žiadne nároky. Naopak, kontrolou štátneho dozoru zo dňa 04. júna 2013 neboli zistené v činnosti žalobcu ako odborného lesného hospodára žiadne nedostatky. Pokiaľ odvolací súd konštatoval, že žalovaný sa svojimi výrokmi prednesenými voči osobe žalobcu na valnom zhromaždení nedopustil excesu, toto svoje konštatovanie detailne nezdôvodnil. Rozsudok odvolacieho súdu dostatočne neodôvodňuje, na základe čoho mal odvolací súd skutkový stav súdom prvej inštancie za správne zistený a vyvedené právne závery za správne.

3.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky procesnej legitímácie žalovaného. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. septembra 2013, sp. zn. 3Cdo/228/2012. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe videl v tom, že odvolací súd prijal záver, že kritika žalovaného voči žalobcovi na predmetnom valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva nebola vybočením z rámca poverením vymedzenej činnosti (excesom), a to bez toho, aby bolo jednoznačne vyriešené

postavenie žalovaného na valnom zhromaždení, ako i v tom, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal otázkou excesu žalovaného. Zásada, že podľa všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu zodpovedá právnická osoba aj za zásah do osobnostných práv bezprostredne spôsobený fyzickou osobou konajúcou v rámci výkonu činností, ktorými bola právnickou osobou poverená, nie je zásadou výlučnou. Žalobca opätovne poukázal na to, že výbor pozemkového spoločenstva sa vyslovene distancoval od konania žalovaného, a teda, ak by v danom prípade aj išlo o konanie žalovaného z titulu pozície člena výboru, zjavne by išlo o vybočenie (exces) z rámca poverenej činnosti. Žalovaný nebol nikdy poverený výborom pozemkového spoločenstva na takéto ani podobné konanie (vyvodenie zodpovednosti za škody spôsobené žalobcom) a nevyplýva to ani zo žiadnych tvrdení žalovaného a predložených dôkazov. Škody, z ktorých zodpovednosti žalovaný žalobcu verejne obvinil, nikdy neboli predmetom kvalifikovaného ani iného riešenia pozemkovým spoločenstvom, nikdy nebol daný podnet na kontrolu príslušnému orgánu štátnej správy a ani neboli voči žalobcovi uplatnené žiadne nároky. Naopak kontrolou štátneho dozoru zo dňa 04. júna 2013, podľa záznamu č. 9/2012, neboli zistené na činnosti žalobcu ako odborného lesného hospodára žiadne nedostatky. Samotná kritika zo strany žalovaného bola realizovaná 5, resp. 6 rokov potom, ako ku predmetnej kalamite došlo. Žalovaný je členom pozemkového spoločenstva už od roku 2003 a ak mal informácie o nesprávnom postupe žalobcu ako odborného lesného hospodára, mal také informácie predniesť na valnom zhromaždení v čase, keď boli pre spoločenstvo relevantné a nie až po niekoľkých rokoch. V diskusii vedenej na valnom zhromaždení Pozemkového spoločenstva realizovanom dňa 30. mája 2015 vystúpil žalovaný so svojimi príspevkami dvakrát. V prvom diskusnom príspevku kritizoval výkony žalobcu realizované v roku aktuálnemu k prebiehajúcej valnému zhromaždeniu a po reakcii žalobcu na jeho vyjadrenie, došlo zo strany žalovaného k vyjadreniam, ktoré sú predmetom tohto konania, pričom táto skutočnosť nebola v doterajšej činnosti súdov správne interpretovaná, nakoľko sa nejednalo o jeden súvislý diskusný príspevok žalovaného. Tvrdenie odvolacieho súdu, že kritika žalovaného voči žalobcovi súvisela s následkom kalamity, veternej smršte v máji 2014, tak nemá oporu v predložených dôkazoch. Predmetom kritiky zo strany žalovaného, ktorá je aj predmetom tohto konania, bola kalamita pred cca 6 rokmi. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemožno podľa názoru žalobcu dospieť k záveru, že podmienky uvedené v ustanovení § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka boli splnené. Zásah do osobnostných práv žalobcu spôsobený žalovaným nemožno podľa názoru žalobcu považovať za zásah spôsobený priamo pozemkovým spoločenstvom; tento zásah do jeho osobnostných práv bol spôsobený samotným žalovaným, ktorého procesná legitímácia v tomto konaní je tak daná.

4. Dovolateľ v písomnom doplnení dovolania doručenom súdu prvej inštancie v rámci plynutia dovolacej lehoty ďalej v súvislosti s nedostatočne riešenou otázkou excesu žalovaného (dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP) uviedol, že názor odvolacieho súdu, že nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcu, že v rámci diskusie na zhromaždení sa nevedel brániť a relevantne oponovať kritike žalovaného, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 4 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, je orgán štátnej správy lesného hospodárstva povinný oboznámiť vlastníka, správcu alebo obhospodarovateľa lesa so zisteniami pri výkone štátneho dozoru v lesoch a zachovávať mlčanlivosť o veciach, ktoré sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru v lesoch. V čase, v ktorom žalovaný vzniesol kritiku voči žalobcovi, nemal žalobca k dispozícii výsledok zistení z vykonaného štátneho dozoru. O správu o výsledkoch zistenia z vykonaného štátneho dozoru požiadal žalobca príslušný štátny orgán až po tom, ako sa konalo predmetné valné zhromaždenie Pozemkového spoločenstva Skalné - Šarbov. Na rozdiel od obhospodarovateľa, resp. jeho štatutárneho zástupcu (výbor), nemal v čase konania predmetného valného zhromaždenia výsledky z vykonaného štátneho dozoru k dispozícii. Súd teda v tejto veci dospel k nesprávnemu právnemu záveru a žalobca sa v danom momente nemohol adekvátne brániť voči kritike žalovaného. Jediným spôsobom obrany žalobcu v danom momente mohlo byť len jeho vyhlásenie, že štátny dozor nenašiel nedostatky v hospodárení subjektu, čo aj urobil. V čase vzniesenia kritiky, ktorá je predmetom tohto konania, už žalovaný disponoval informáciami o výsledku štátneho dozoru. Kritika, ktorú vzniesol žalovaný voči žalobcovi na valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva, bola zjavne neopodstatnená, čoho si bol samotný žalovaný v čase vznášania kritiky vedomý.

5. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne vyjadril tak, že podľa jeho názoru súdy oboch inštancií

náležitým spôsobom vyhodnotili postavenie žalovaného na valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva, ktoré vyplýva zo zákona o pozemkových spoločenstvách, pričom je zrejmé, že na zasadnutí zhromaždenia ako najvyššieho orgánu pozemkového spoločenstva, sa zúčastňujú členovia pozemkového spoločenstva a nejde o zhromaždenie verejné. Žalovaný ako člen pozemkového spoločenstva mohol na zhromaždení vystupovať len ako člen pozemkového spoločenstva a člen jeho výboru, nie ako súkromná osoba. Súkromná osoba by sa zhromaždenia nemala zúčastňovať a ak by sa aj zúčastnila, jej vystúpenie na zhromaždení by muselo byť schválené zhromaždením. Na zasadnutí valného zhromaždenia žalovaný ako člen výboru pozemkového spoločenstva prezentoval svoj odborný pohľad na kalamitu, ktorá postihla spoločne obhospodarované nehnuteľnosti, pričom len využil svoje práva člena pozemkového spoločenstva a člena jeho výboru. Súd v danej veci uviedli dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutia založili. Podstata žalobcom namietaného dovolacieho dôvodu spočíva iba v tom, že sa tieto skutkové a právne závery sa nezhodujú s jeho predstavou. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tento žalobca nevymedzil zákonným spôsobom, a preto sa k nemu žalovaný bližšie nevyjadril. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) dospel k záveru, že dovolaniu nie je možné vyhovieť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP

8. Dovolateľ namieťa existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným

dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nesprávnom, resp. arbitrárnom hodnotení vykonaných dôkazov súdmi nižšieho stupňa dovolací súd uvádza, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov.

11.1. Dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil:

11.2 V posudzovanom spore žalobca namieta arbitrárne hodnotenie dôkazov súdmi nižšieho stupňa ohľadom konania žalovaného na valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva dňa 30. mája 2015. Mal za to, že dostatočne preukázal, že žalovaný na valnom zhromaždení pri prednese sporného výroku vystupoval sám za seba, ako fyzická osoba, a nekonal za pozemkové spoločenstvo. V tejto súvislosti poukázal na listinné dôkazy: žiadosť žalovaného o predloženie dokladov k nahliadnutiu zo dňa 02. novembra 2015, adresované pozemkovému spoločenstvu a vyjadrenie pozemkového spoločenstva zo dňa 08. júla 2016. Argumentoval tým, že žalovaný sám v žiadosti zo dňa 02. novembra 2015 uviedol, že spor vznikol preto, že povedal svoj názor, na ktorý má ako vlastník nárok a pozemkové spoločenstvo vo vyjadrení zo dňa 08. júla 2016 taktiež jasne uviedlo, že podľa názoru výboru pozemkového spoločenstva sa jedná o osobný spor žalovaného a žalobcu.

11.3. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že oba žalobcom namietané listinné dôkazy vzal súd prvej inštancie do úvahy pri svojom rozhodovaní (bod 5. rozsudku). V konaní mal za rozhodujúcu otázku, či žalovaný komentoval správu žalovaného z pozície člena výboru alebo či ide o jeho súkromný názor. S ohľadom na znenie výroku žalovaného a na základe faktu, že žalovaný v tom čase vykonával funkciu člena výboru pozemkového spoločenstva, povereného odbornou starostlivosťou o lesy a zo samotného výkonu tejto funkcie mu zo zákona vyplývalo oprávnenie konať vo všetkých záležitostiach spoločenstva s výnimkou záležitostí zverených iným orgánom spoločenstva, čo bolo konštatované aj na danom valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva, ako i toho, že podľa názoru súdu prvej inštancie žalovanému oprávnenie hodnotiť činnosť odborného lesného hospodára vyplývala aj zo samotného členstva v pozemkovom spoločenstve, dospel k záveru, že z miestneho, časového a vecného hľadiska treba výroky žalovaného bezprostredne vecne, miestne a časovo súvisiace s činnosťou valného zhromaždenia potrebné považovať za činnosť tejto právnickej osoby, a to aj v prípade, ak by išlo o konanie čo i len radového člena spoločenstva (bod 32. rozsudku súdu prvej inštancie).

11.4. Odvolací súd sa s úvahami súdu prvej inštancie stotožnil podľa § 387 ods. 2 CSP a na základe odvolacej námietky žalobcu v bode 34. napadnutého rozsudku zdôraznil, že „žalovaný je členom pozemkového spoločenstva a v čase konania valného zhromaždenia, kedy malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu, bol aj členom výboru pozemkového spoločenstva, ktorý mal v náplni svojej činnosti odbornú lesnú činnosť a kontrolu prác a činností. Žalovaný vystúpil pred členmi pozemkového spoločenstva v rámci diskusie k bodu programu, kde žalobca ako odborný lesný hospodár informoval o výkonoch v pestovnej a ťažbovej činnosti na lesných pozemkoch. Predniesol kritiku vo vzťahu k žalobcovi k výkonu jeho činnosti ako odborného lesného hospodára. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sú naplnené predpoklady miestneho vecného a časového hľadiska pre zodpovednosť právnickej osoby podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“ Ďalej v bode 35. rozsudku uviedol, že „v danom prípade žalovaný v rámci diskusie sa vyjadril kriticky k činnosti odborného

lesného hospodára, ktorý vykonáva činnosť na základe zmluvy pre pozemkové spoločenstvo, a táto činnosť má súvis s predmetom a činnosťou právnickej osoby - Pozemkového spoločenstva Skalné. Kritika žalovaného voči žalobcovi súvisela s následkom kalamity, veternej smršte v máji 2014, kde skutočne došlo k škode v množstve cca 800 m³ drevnej hmoty v rámci zhromaždenia, najvyššieho orgánu spoločenstva, do ktorého pôsobnosti okrem iného patrí aj rozhodovanie o hospodárení spoločenstva, spôsobe užívania spoločnej nehnuteľnosti a spoločne obhospodarovaných nehnuteľností a nakladaní s majetkom spoločenstva, je dôvodná takáto diskusia, prípadne analýza vzniku škody a prijatie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku škôd, nie je vybočením z rámca poverením vymedzenej činnosti tzv. excesom. Z tohto dôvodu mal za správny záver súdu prvej inštancie, o tom, že občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú v týchto prípadoch samotnú právnickú osobu, teda pozemkové spoločenstvo. Vyjadrenie pozemkového spoločenstva zo dňa 8. júla 2016, že sa jedná o osobný spor žalobcu a žalovaného, pozemkové spoločenstvo nemôže zbaviť zodpovednosti v zmysle Občianskeho zákonníka.“

11.5. Dovolací súd tak konštatuje, že z rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejмый jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver o tom, že žalovaný komentoval správu žalovaného a dotknutý výrok predniesol z pozície člena pozemkového spoločenstva a zároveň člena výboru pozemkového spoločenstva. Podľa názoru dovolacieho súdu spôsob, akým odvolací súd dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

12. Neopodstatnená je i námietka zmätočnosti napadnutého rozsudku v tom smere, že tvrdenie odvolacieho súdu, že kritika žalovaného voči žalobcovi súvisela s následkom kalamity, veternej smršte v máji 2014, nemá oporu v predložených dôkazoch, keď predmetom kritiky zo strany žalovaného, ktorá je predmetom tohto konania, bola kalamita spreď (ďalších) asi 6 rokov. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že presný obsah výrokov, ktoré mal žalovaný na zhromaždení pozemkového spoločenstva predniesť, medzi stranami od počiatku sporný nebol a v tejto súvislosti poukazuje i na znenie samotného žalobného návrhu, z ktorého je nepochybné, že výroky žalovaného, vo vzťahu ku ktorým žalobca uplatňuje nárok na ochranu osobnosti sa výslovne týkali „veternej smršte v roku 2014“.

13. Vo vzťahu k námietke dovolateľa, týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho

súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

15. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania.

16. Po preskúmaní obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

16.1. Dovolací súd vzhľadom na obsah spisu vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie ako organickej (kompletizujúcej) jednote, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), môže len konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Z obsahu preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd v dôvodoch rozsudku uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, v rámci ktorých sa podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami žalobcu (body 31. až 39.) Odvolací súd stručne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k právnenému záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní. Vo vzťahu k dovolaniu žalobcu je namieste zdôrazniť, že osobitne v bode 35. odôvodnenia rozsudku odvolací súd vysvetlil, na základe akých skutočností a právnych úvah dospel k záveru o tom, že zo strany žalovaného nešlo o exces, teda vybočenie z rámca činnosti člena pozemkového spoločenstva, resp. člena jeho výboru. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva nedostatočnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil argumentáciu dovolateľa.

17. Pokiaľ z hľadiska obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) dovolanie žalobcu v tejto časti predstavuje i vyjadrenie jeho nesúhlasu s právnymi závermi nižších súdov o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní, dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov,

ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Námetka (ne)dostatku pasívnej vecnej legitímácie sa týka hmotnoprávneho posúdenia veci, t. j. toho, či je žalovaný skutočným nositeľom povinnosti, a preto nezakladá dovolací dôvod zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, rozsahom a výsledkom vykonaného dokazovania, nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Vo vzťahu k dovolaniu žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd tak uzatvára, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by v konaní nižších súdov došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, alebo že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti spočívajúcu v nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti, extrémnom nesúlade skutkových záverov s vykonaným dokazovaním v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Dovolateľ v dovolaní taktiež argumentuje nesprávnym právnym posúdením veci nižšími súdmi.

21. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

24. Na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

25. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP).

26. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) alebo či ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), či právnu otázku, ktorá je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

27. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

28. Dovolateľ konkrétne právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ním označeného rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26. septembra 2013), nesformuloval. Vo všeobecnosti videl odklon od označenej ustálenej rozhodovacej praxe v tom, že odvolací súd prijal záver, že kritika žalovaného voči žalobcovi na predmetnom valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva nebola vybočením z rámca poverením vymedzenej činnosti (excesom), a to bez toho, aby bolo jednoznačne vyriešené postavenie žalovaného na valnom zhromaždení, ako i v tom, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal otázkou excesu žalovaného. Zdôraznil, že z vykonaných dôkazov vyplýva, že výbor pozemkového spoločenstva sa vyslovene dištancoval od konania žalovaného, a teda, ak by v danom prípade aj išlo o konanie žalovaného z titulu pozície člena výboru, zjavne by išlo o vybočenie (exces) z rámca poverenej činnosti. Žalovaný nebol nikdy poverený výborom pozemkového spoločenstva na takéto ani podobné konanie; škody, z ktorých zodpovednosti žalovaný žalobcu verejne obvinil, nikdy neboli predmetom kvalifikovaného ani iného riešenia pozemkovým spoločenstvom, nikdy nebol daný podnet na kontrolu príslušnému orgánu štátnej správy a ani neboli voči žalobcovi uplatnené žiadne nároky.

29. Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolateľa, tento v skutočnosti vyčíta odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkového stavu veci a nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov v spojitosti s nesprávnym posúdením pasívnej legitímácie žalovaného. V dovolaní vyjadril nesúhlas s právnymi závermi odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, ktorý súd podľa neho nedostatočne vyhodnotil konanie žalovaného na valnom zhromaždení (či išlo o konanie pozemkového spoločenstva alebo o konanie samotného žalovaného, resp. o exces z konania pozemkového spoločenstva). Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd sa po vyhodnotení veci z miestneho, časového a vecného hľadiska stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v súdnej veci výrok žalovaného ako člena pozemkového spoločenstva a zároveň člena výboru pozemkového spoločenstva, ktorý mal v náplni svojej činnosti odbornú lesnú činnosť a kontrolu prác a činností, na danom valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva prednesený k bodu programu, kde žalobca ako odborný lesný hospodár informoval o výkonoch v pestovnej a ťažbovej činnosti na lesných pozemkoch, nie je vybočením z rámca vymedzenej činnosti člena výboru, teda tzv. excesom. Právne úvahy a závery odvolacieho súdu napokon korešpondujú i s dovolateľom namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26. septembra 2013, publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 128/2014, ktorého právna veta znie: „Pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby (§ 11 a násl. Občianskeho zákonníka) spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti.“

30. Dovolací súd v tomto smere považuje za potrebné zdôrazniť, že len samotné spochybňovanie

správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov.

31. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Ak dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie nie je prípustné pre nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie i v tejto časti odmietol (§ 447 písm. f) CSP).

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.